

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.I.20.732/2018/11.szám

A Szegedi Ítéltábla a **II.rendű felperes neve** ügyvéd által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos I. rendű, **II.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos II. rendű és **III.rendű felperes neve (címe)** szám alatti lakos III. rendű felpereseknek - a dr. Farnas József ügyvéd által képviselt **alperes neve (címe)** szám alatti székhelyű alperes ellen személyiségvédelmi igény érvényesítése iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2018. szeptember 13. napján kelt 7.P.20.368/2018/22. számú ítélete ellen az I. rendű felperes részéről 30. és Pf. 5., a II. rendű felperes részéről 27. és a III. rendű felperes részéről 28. sorszám alatt előterjesztett fellebbezések alapján lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T:

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az I. rendű felperest, hogy 300 000 (háromszázezer) Ft, a II. rendű felperest, hogy 100 000 (egyszázezer) Ft és a III. rendű felperest, hogy ugyancsak 100 000 (egyszázezer) Ft másodfokú perköltséget fizessen meg 15 napon belül az alperesnek.

A feljegyzett 2 500 000 (kettőmillió-ötszázezer) Ft fellebbezési eljárási illetékből az I. rendű felperes 1 600 000 (egymillió-hatszázezer) Ft-ot, a II. rendű felperes 450 000 (négy százötvenezer) Ft-ot, és a III. rendű felperes ugyancsak 450 000 (négy százötvenezer) Ft-ot köteles megfizetni az állami adóhatóság felhívására a Magyar Államnak.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S

A III. rendű felperes az I. és a II. rendű felperesek gyermeke, míg a II. rendű felperes az I. rendű felperes volt házastársa. Mindhárom felperes jogász végzettséggel rendelkezik, a II. és a III. rendű ügyvédi tevékenységet folytat, az I. rendű felperes ügyvezetője az egyebek között jogi tanácsadással foglalkozó **(X)** Kft.-nek. Az alperes tagja a **(város 1 neve)** és Térsége Többcélú Önkormányzati Kistérségi Társulásnak (a továbbiakban Társulás). A Társulás és tagintézményei mint megbízók, valamint az **(X)** Kft. és a felperesek mint megbízottak 2011-2014 között különböző tartalommal megbízási szerződéseket kötöttek egymással. Az alperes közgyűlése a 2015. június 25-én megtartott nyilvános ülésén egyebek mellett megvitatta a fenti megbízási szerződések megkötésének és teljesítésének körülményeit. A közgyűlésen több képviselő is felszólalt, az ülést a helyi televízió élő adásban közvetítette. A közgyűlés a vita eredményeként hozott 397/2015. (VI. 25.) számú határozatával felkérte a Társulás elnökét, hogy „a tanács következő rendkívüli ülésén vizsgálja meg a 2011. november 3. napjától megkötött kistérségi szerződések törvényességét és jogsértés gyanúja esetén tegye meg a szükséges jogi lépéseket, különös tekintettel az **(X)** Kft.-re, **III.rendű felperes**

neve, **II.rendű felperes neve, (perben nem álló személy neve)** és **I.rendű felperes neve** vonatkozásában, egyúttal javasolja, hogy a tanács éljen azonnali hatályú szerződésbontással a fenti szerződések esetében". A Társulás ezt követően megbízta **(ügyvéd neve)** ügyvédet, majd a ... Ügyvédi Irodát, hogy a 2011. november 3-tól 2015. június 30-ig terjedő időszakra vonatkozóan végezzék el a megbízási szerződések átvilágítását, és arról készítsenek jelentést. A megbízottak a megbízásban foglaltak alapján elkészítették jelentéseiket, majd az azokban foglaltakra is utalva az alperes polgármestere az alperes közgyűlésének 2015. november 25. napjára kitűzött ülésére előterjesztést készített a Társulás fenntartásában működő intézmények tevékenységével, gazdálkodásával és szerződéseivel kapcsolatos vizsgálatok tapasztalatairól. Az alperes közgyűlése a jelentést megvitatta, majd meghozta a 613/2015. (XI. 25.) számú közgyűlési határozatát, amelyben a következőket rendelte el:

„**(Város 1 neve)** Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése felkéri **(jegyző neve)** jegyzőt, hogy tegyen feljelentést a **(város 1 neve)**-i Rendőrkapitányságon a **(város 1 neve)**-i Kistérség és intézményei által a 2011. november 3. óta létrejött szerződésekkel kapcsolatban zugirászat, csalás, hűtlen kezelés, hanyag kezelés, számviteli fegyelem megsértése és esetleg egyéb bűncselekmény gyanúja miatt ismeretlen tettes ellen".

A közgyűlést élőben közvetítette a helyi televízió, az ott történetekről több internetes oldal is beszámolt.

A jegyző - a közgyűlés fenti határozatában foglaltakra figyelemmel tett - feljelentése alapján eljárás indult a felperesek ellen, amelyet a **(város 2 neve)**-i Járási és Nyomozó Ügyészség az Ny.6/2016. szám alatt meghozott határozatával bűncselekmény hiányában megszüntetett.

A peres felek között létrejött megbízási szerződések kapcsán felmerült kérdésekkel, aggályokkal a fentieken túl foglalkozott az alperes 2017. január 26. és szeptember 28-án napján megtartott közgyűlése, emellett több ülésén a Jogi, Ügyrendi és Ellenőrzési Bizottsága is.

A felperesek módosított keresetükben kérték, a bíróság kötelezze az alperest az I. rendű felperesnek 25 000 000, a II. és a III. rendű felperesnek pedig személyenként 7 000 000-7 000 000 Ft sérelemdíj megfizetésére, valamint megfelelő elégtételadásra az általuk meghatározott tartalmú sajtóközlemény ugyancsak általuk megjelölt sajtótermékekben illetve internetes felületeken történő közzétételével. Keresetük indokai szerint a 2015. június 25-én, november 25-én, valamint a 2017. január 26-án és szeptember 28-án megtartott közgyűlésen, továbbá a Jogi, Ügyrendi és Ellenőrzési Bizottság 2015. szeptember 22., 2015. október 27., 2015. november 24., 2017. január 24. és 2017. július 6. napján tartott ülésén elhangzott, egyes képviselőktől illetve bizottsági tagoktól származó, és a keresetpontosításban általuk idézett nyilatkozatok valótlan tényállításokat tartalmaznak, ezért az alperes mint jogi személy megsértette a jóhírnévhez, becsülethez, emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogait. Álláspontjuk szerint személyiségi jogsértő a 397/2015. (VI. 25.), valamint 613/2015. (XI. 25.) számú közgyűlési határozat is. Állították, a november 25-i közgyűlésre készült előterjesztés mellékleteit képező jogi szakvéleményekben üzleti titkaik kerültek engedélyük nélkül közreadásra és nyilvánosságra hozatalra. Sérelmezték, hogy az alperes nem hozta nyilvánosságra és nem ismertette a közgyűlés előtt, hogy a nyomozó hatóság a nyomozati eljárást megszüntette bűncselekmény hiányában. Állították, az alperes a mai napig olyan rágalomhadjáratot folytat velük szemben, amelynek következtében társadalmi megítélésük nagymértékben megváltozott negatív irányban, ezért a II. rendű felperes kénytelen volt **(város 1 neve)**-re, a III. rendű felperes pedig **(város 3 neve)**-re költözni. Kifogásolták, a november 25-i közgyűlés előterjesztése nem tartalmazza, hogy korábban az I. rendű felperes kezdeményezte a szerződések megszüntetését, amelyet az alperes nem fogadott el. Bizonyítási indítványként kérték a perbeli közgyűlések és bizottsági ülések

teljes kép- és hangfelvételének beszerzését, valamint az általuk megjelölt honlapokon közreadott tartalmak per anyagává vételét.

Az alperes ellenkérelmében elsődlegesen a per megszüntetését kérte a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 157. § a) pontjára hivatkozva, utalva a Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontjára. Hangsúlyozta, a felperes által sérelmezett képviselői nyilatkozatok valótlan tényállítások, nem az alperesnek mint jogi személynek tudhatók be, hiszen azokat a közgyűlésen felszólaló önkormányzati képviselők tették. Érvelése szerint az önkormányzatot a képviselő-testület által hozott határozatok testesítik meg, illetve az alperes törvényes képviselője, a polgármester, aki azonban a felperesek személyét érintően nem tett semmilyen sértő, valótlan tartalmú nyilatkozatot, ezt a felperesek maguk sem állították. Érdemi ellenkérelmében kifejtette, a felperesek és az (X) Kft. által megkötött szerződésekre vonatkozik az ún. üvegseb törvény, ebből következően a közpénzek felhasználása vizsgálható, azt az önkormányzati képviselők közgyűlésen megvitathatják. Kiemelte, a perbeli közgyűlési határozatok valótlan tényállítást nem tartalmaznak, önmagában a feljelentés megtételére való utalás pedig nem valósít meg személyiségi jogsértést.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította. Kötelezte az I. rendű felperest 705 000 Ft, a II. és III. rendű felperest pedig személyenként 355 000 Ft elsőfokú perköltség alperes részére való megfizetésére, a felpereseket marasztalta továbbá a feljegyzett elsőfokú illeték viselésében is. Határozatának indokolása szerint az alperes pergátló kifogását alaptalannak találta. Rámutatott, a Pp. 130. § (1) bekezdés g) pontja az ún. aktív és passzív perbeli legitimációt szabályozza, a személyiségvédelmi perekre vonatkozóan azonban jogszabály nem határozza meg azt a személyi kört, akikkel szemben az igény érvényesíthető, a keresetőségi jog hiánya pedig a kereset érdemi elutasítását eredményezheti, de arra alapítottnak a per megszüntetésének nincs helye. A jogvita érdemét érintően kifejtette, az önkormányzati képviselő magatartását nem lehet betudni az önkormányzatnak, a közgyűlésen felszólaló önkormányzati képviselő az általa elkövetett jogsértésért saját személyében tartozik polgári jogi felelősséggel, ebből következően a felperesek az általuk meghatározott nyilatkozási körben az egyes önkormányzati képviselőkkel szemben érvényesíthetnek igényt. Erre figyelemmel a felperesek által kifogásolt képviselői nyilatkozatokat érintően tényállást nem állapított meg, azok valóságtartalmát nem vizsgálta. Álláspontja szerint az alperes magatartásának kizárólag a polgármester nyilatkozatát és a közgyűlési határozatok tartalmát lehet betudni. Megállapította, a felperesek az alperes polgármesterétől származó olyan nyilatkozatot nem jelöltek meg, amely álláspontjuk szerint valótlan tényállítást vagy becsületsértésre alkalmas kifejezést tartalmazott. A közgyűlési határozatok tartalmát vizsgálva pedig rámutatott, azok feljelentés megtételére hívták fel a Társulás vezetőjét, a hatóság előtti eljárás kezdeményezése, a büntető feljelentés megtétele viszont önmagában nem valósít meg személyiségi jogsértést akkor sem, ha a büntetőeljárás nem vezetett a feljelentett személy bűnösségének a megállapításához. Kiemelte, a 2015. november 25-i közgyűlésre készített előterjesztés mellékleteit nem az alperes rendelte meg, hanem a Társulás, ebből következően az alperes annak közreadásával sem követett el jogsértést. Utalt arra, a közügyek szabad vitatása, illetve a közpénzek felhasználásának ellenőrzése feljogosította arra az alperest, hogy az esetleges üzleti titkokat is tartalmazó véleményeket közreadja, illetve a képviselők rendelkezésére bocsássa, a vélemények tartalmáért pedig az azt készítő személyek tartoznak felelősséggel. Hangsúlyozta továbbá, önmagában az a körülmény, hogy az előterjesztés nem tett említést az I. rendű felperes korábbi felmondásáról, nem alkalmas a jóhírnév megsértésének megállapítására.

Kitért arra, a keresetőségi jog hiányára figyelemmel szükségtelennek tartotta a tárgyalás ismételt megnyitására irányuló felperesi indítvány teljesítését, miután nem maradt olyan kérdés, ami további bizonyításra szorult volna. Hozzátette, a felperesek által indítványozott megkeresések teljesítését mellőzte, egyrészt mivel a peranyag-szolgáltatási kötelezettség a feleket terheli, másrészt mivel az

érdemi bizonyítást a saját egyéni felelősséggel rendelkező képviselő-testületi tagok elleni perekben lehetne lefolytatni.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperesek terjesztettek elő fellebbezést, amelyekben - tartalmuk szerint - elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára történő utasítását, másodlagosan az ítélet megváltoztatását és az alperesek keresetük szerinti marasztalását kérték.

Elsődleges fellebbezési kérelmük indokai szerint az elsőfokú bíróság a jogvita elbírálásához szükséges mértékben nem folytatta le a bizonyítási eljárást, ezért ítélete megalapozatlan, emellett számos - az érdemi döntésre kiható - súlyos eljárási szabálysértést követett el, nevezetesen:

- nem adott tájékoztatást a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről és a bizonyítás sikertelenségének következményeiről, és ezzel megsértette a Pp. 3. § (3), a 141. § (2), a 163. § (1) -(3), a 164. § (1) -(2) és a 166. § (1) -(2) bekezdését;
- a Pp. 7. § (2) bekezdésében foglalt kötelezettsége ellenére nem tájékoztatta őket, mint jogi képviselő nélkül eljáró feleket eljárási jogaikról és kötelezettségeikről, így a keresetváltoztatás (személyi keresetkiterjesztés) lehetőségéről;
- nem adott tájékoztatást a közvetítői eljárással kapcsolatban (Pp. 148. § (2), valamint arról, mikor és hol tekinthetik meg illetve vehetik át a tárgyalási jegyzőkönyvet (Pp. 118. § (1));
- a Pp. 146. § (2) bekezdésben előírt kötelezettségét megsértve nem figyelmeztette őket előzetesen a tárgyalás berekesztéséről, holott ha ez megtörténik, keresetváltoztatással és kereset-kiegészítéssel élhettek volna;
- nem tett eleget a tárgyalás újbóli megnyitása iránti kérelmüknek, ami azért sérelmes számukra, mert a tárgyalás berekesztése után tudták csak beszerezni az alperesi közgyűlés 2018. május 22-i ülésére készített előterjesztést, mint lényeges bizonyítékot;
- elmulasztotta a személyes meghallgatásukat;
- nem tett eleget indokolási kötelezettségének, az ítélet ugyanis nem tartalmaz sem tényállást, sem jogi okfejtést, és annak indokait sem, a bíróság miért nem tett eleget a bizonyítási indítványaiknak.

Az ügy érdemét illetően kifejtett jogi álláspontjuk szerint az alperes közhatalmat gyakorló jogi személy, amelynek feladat- és hatásköreit a polgármesterből és a megválasztott képviselők közül álló képviselő-testület gyakorolja az ülésein. Az üléseken az egyes képviselőket hozzászólási jog, módosítási indítványok előterjesztésének joga és szavazási jog (a döntésben való részvétel joga) illeti meg, s miután mindez a képviselő-testület döntései előkészítésének a része, egyben a közhatalom gyakorlásának alkotóeleme. Mindebből arra a következtetésre jutottak, hogy a képviselő-testület tagjainak, valamint az önálló jogalanyisággal nem rendelkező önkormányzati bizottságoknak és a bizottsági tagoknak az e minőségükben kifejtett magatartása az önkormányzatnak tudható be, ezért a képviselők és a bizottsági tagok jelen per tárgyát képező, személyiségi jogot sértő nyilatkozataiért a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:51. § (2) és 6:548. § (2) bekezdése alapján az alperes tartozik felelősséggel. Véleményük szerint a közgyűlés keresetükben megjelölt határozatai indokolatlanul lejárató kijelentéseket tartalmaznak, az ésszerű gondolkodásnak nem megfelelő, önkényes és valótlan értékítéleteket fogalmaznak meg. Érvelésük szerint az alperes azzal, hogy a november 25-i testületi ülésre készült előterjesztés szövegébe maga foglalta bele az ügyvédek által készített véleményeket, azok az előterjesztés koherens és szerves részeit képezik, azok nélkül az előterjesztés tartalma értelmezhetetlen, így azzal egységet alkotnak, így az abban foglaltakért, továbbá az üléstről készült, közokiratnak minősülő, a polgármester által aláírt jegyzőkönyv jogsértő tartalmaért az alperes tartozik helytállni. A fentiekben túl kifogásolták az alperes részére fizetendő perköltség összegét is, álláspontjuk szerint ugyanis az elsőfokú bíróság azt az alperesi képviselő által kifejtett munkához képest (9 oldalas ellenkérelem és egy féloldalas beadvány készítése, 2 óra 8 perc tárgyaláson való jelenlét) aránytalanul magas összegben határozta meg.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte annak helyes indokai alapján. Véleménye szerint a fellebbezés önellentmondásos, nem releváns tényekre való hivatkozásokat tartalmaz, és tévesen utal ok-okozati összefüggésekre. Utalt arra, a felperesek által hivatkozott esetleges eljárási szabálysértések nem relevánsak, illetőleg nem is történtek meg. Egyetértett az elsőfokú bíróság álláspontjával, amely szerint a képviselő-testület tagjai által tett kijelentéseket, a jogi véleményeket és a jegyzőkönyvekben foglalt tartalmakat nem lehet betudni a jogi személy alperes magatartásának. Hangsúlyozta, az **(ügyvéd neve)** és a ... Ügyvédi Iroda nem az alperestől kapott megbízást a jogi szakvélemény elkészítésére, hanem a Társulástól illetve a Jogi és Ügyrendi Bizottságtól.

A fellebbezések **alaptalanok.**

Az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen állapította meg, az ítélet tábla érdemi döntésével és annak indokaival is egyetért, a fellebbezésben foglaltakra figyelemmel kiemeli az alábbiakat.

I.

Az ítélet tábla elsőként azt vizsgálta, megalapozottan hivatkoztak-e a felperesek az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértésére, ha igen, az szükségessé teszi-e az elsőfokú eljárás megismétlését. Amint arra a Kúria rámutatott az 1/2014 (VI. 30.) PK véleményében, a lényeges eljárási szabálysértésre [Pp. 252. § (2) bekezdés] alapított hatályon kívül helyezés akkor indokolt, ha az elsőfokú eljárás megismétlése elengedhetetlen. Ennek megállapítása során a feltárt konkrét szabálysértés jellegét és súlyát, valamint az érdemi döntésre gyakorolt hatását kell figyelembe venni azzal, hogy az eljárási szabálysértés általában akkor nem teszi mellőzhetővé az elsőfokú határozat hatályon kívül helyezését, ha az a per érdemi eldöntésére kihatott, továbbá orvoslása a másodfokú eljárásban nem lehetséges. E kiindulópontból vizsgálva a felperesek által hivatkozott egyes eljárási szabálysértéseket, az ítélet tábla álláspontja a következő:

A felperesek alaptalanul kifogásolták, hogy az elsőfokú bíróság - a Pp. 3. § (3) bekezdésében előírt kötelezettségét megsértve - nem adott tájékoztatást a bizonyításra szoruló tényekről, a bizonyítási teherről, illetve a bizonyítás sikertelenségének következményeiről. A Pp. 3. § (3) bekezdésének alkalmazása ugyanis értelemszerűen csak azokban a perekben merülhet fel, amelyekben a felek között a jogvita elbírálása szempontjából releváns tények tekintetében vita van, s ezért e tények valóságának vagy valótlanságának a megállapíthatósága érdekében bizonyítási eljárást kell lefolytatni. Ha a felek között ténykérdésben nincs vita, illetve ha a bíróságnak csak jogkérdésben kell döntenie, nincs szükség a perben bizonyításra, következésképpen bizonyítási kérdések kapcsán a bíróságnak sincs miről tájékoztatnia a feleket. A perbeli esetben további bizonyítási eljárás lefolytatására nem volt szükség, az nem volt ugyanis vitás, hogy a felperesek által jogsértőnek tekintet nyilatkozatokat a képviselő-testület tagjai tették. Ezek tartalma sem volt vitás, mint ahogy a per tárgyát képező közgyűlési határozatoké sem. Ennek megfelelően az elsőfokú bíróságnak kizárólag abban a jogkérdésben kellett döntenie, hogy felel-e az alperes a képviselők nyilatkozatáért, illetve hogy sért-e személyiségi jogot a két közgyűlési határozat.

Szintén alaptalanul kifogásolták a felperesek, hogy az elsőfokú bíróság őket, mint jogi képviselő nélkül eljáró feleket a Pp. 7. § (2) bekezdésében előírtak ellenére nem tájékoztatta az eljárási jogaikról, így a keresetváltoztatás lehetőségéről, azaz arról, hogy keresetüket kiterjeszthetik a sérelmezett nyilatkozatot tevő képviselő-testületi tagokra. A felperesek e hivatkozása egyfelől nem egyeztethető össze a jóhiszemű joggyakorlás Pp. 8. §-ában rögzített követelményével. A felperesek ugyanis nem vitatottan valamennyien jogász végzettségűek, emellett az I. rendű felperes egy jogi

tanácsadással foglalkozó gazdasági társaság vezető tisztségviselője, a II. és a III. rendű felperesek pedig jogi szakvizsgával rendelkező, hivatásukat ez idő szerint is gyakorló ügyvédek, akik éppen e minőségükre tekintettel éltek a Pp. 73/C. § (3) bekezdésében biztosított lehetőséggel, hogy az ítélet előtti eljárásban saját ügyükben jogi képviselő nélkül járjanak el. Másfelől bár kétségtelen, hogy a polgári perrendtartás csak jogi képviselővel eljáró, illetve ilyenekkel nem rendelkező ügyfelet különböztet meg, az e mögött meghúzódó jogalkotói szándék egyértelműen az volt, hogy a tájékoztatási kötelezettség terjedelme attól függjön, az ügyfél laikusnak vagy jogi ismeretekkel rendelkező személy által támogatott ügyfélnek tekinthető-e. A felperesek esetében pedig - végzettségükre és foglalkozásukra figyelemmel - a jogi ismeretek megléte vélelmezhető. A perbeli esetben ugyanakkor ennek nincs jelentősége, mivel a tájékoztatási kötelezettség a jogi képviselő nélkül eljáró féllel szemben is csak eljárásjogi kérdésekben terheli a bíróságot, a felperesek által hiányolt tájékoztatás pedig - azaz az alperes passzív perbeli legitimációjának kérdése, továbbá hogy a felperes kivel szemben érvényesítheti az igényét - nem eljárásjogi, hanem anyagi jogi kérdés.

Ugyancsak alaptalanul hiányolták a felperesek fellebbezésükben, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 148. § (2) bekezdése alapján nem adott tájékoztatást a közvetítői eljárással kapcsolatban. Ilyen kötelezettséget ugyanis a Pp. nem ír elő kötelező jelleggel a bíróság számára, emellett sem a jogvita jellege, sem a felek perbeli nyilatkozatai alapján nem valószínűsíthette alappal az elsőfokú bíróság, hogy a felek közvetítői eljárás keretében békés úton rendezni tudják a vitájukat.

Megalapozatlanul állították a felperesek a jegyzőkönyvek megtekinthetőségéről szóló tájékoztatás hiányát is, az ugyanis a tárgyalási jegyzőkönyvekből kitűnően a tárgyalások kezdetén megtörtént.

Nem derül ki egyértelműen a jogorvoslati kérelmekből, hogy a felperesek a Pp. 146. § (2) bekezdésével kapcsolatosan mit sérelmeznek. Fellebbezésük tartalmából úgy tűnik, azt kifogásolják, hogy az elsőfokú bíróság nem figyelmeztette őket előzetesen a tárgyalás berekesztésére, holott ha ez megtörténik, akkor keresetváltoztatással, illetve kiegészítéssel éltek volna. Állításukkal szemben azonban - a 7.P.20.368/2018/18. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldal utolsó bekezdésében írtak szerint - az elsőfokú bíróság részéről a Pp. 145. § (2) bekezdésére történő figyelmeztetésre sor került.

Nem követett el eljárási szabálysértést az elsőfokú bíróság azzal sem, hogy a felperesek kérelme alapján a tárgyalás berekesztését követően nem nyitotta meg ismételten a tárgyalást. A Pp. 145. § (3) bekezdése értelmében akkor van helye a berekesztett tárgyalás határozat kihirdetése előtt történő újbóli megnyitásának, ha valamely kérdés további tárgyalása mutatkozik szükségesnek. Jelen esetben a felperesek a perbeli közgyűlésekről készült kép- és hangfelvételek beszerzése, valamint a tárgyalás berekesztése után birtokukba jutott 2018. május 22-i közgyűlés ülésére készített előterjesztés bizonyítékként történő értékelése érdekében indítványozták a tárgyalás újbóli megnyitását. A fentebb már indokoltak szerint azonban sem a kereset tárgyát képező nyilatkozatok tartalma, sem a nyilatkozók személye nem volt vitás a perben, így a felperesek által indítványozott bizonyítás lefolytatására, a per további tárgyalására és ebből következően a berekesztett tárgyalás újbóli megnyitására nem volt szükség, a felperesek által beszerezni és értékelni kért bizonyítékok az ügy eldöntése szempontjából irrelevánsak.

A felperesek fellebbezési érvelésétől eltérően ugyancsak szükségtelen volt a személyes meghallgatásuk, mivel a per eldöntése szempontjából lényegi szerepet kapó eltérő álláspontok jogkérdés körül alakultak ki.

A periratokkal ellentétben a felperesek azon fellebbezési kifogása, hogy az elsőfokú bíróság ítéletében nem indokolta meg, miért nem tett eleget bizonyítási indítványaiknak, az ugyanis az ítélet

5. oldalának utolsó két bekezdésében megtalálható, a tárgyalás ismételt megnyitása iránti kérelem elutasításának indokaival együtt.

Megalapozatlanul állítják a felperesek fellebbezésükben, hogy az elsőfokú ítélet nem tartalmaz sem tényállást, sem jogi okfejtést, ezzel szemben az elsőfokú ítélet 2. oldala rögzíti a releváns tényállást, míg a 4. oldal 1., 2. és 3. bekezdése a jogi indokolást. Megjegyzi az ítélet tábla, az alperesi passzív legitimációt illetően a felperesek sem eredeti, sem módosított keresetükben nem fejtették ki részletesen jogi álláspontjukat, azt először jogorvoslati kérelmük tartalmazza. Ennek hiányában az elsőfokú bíróságnak nem volt mivel kapcsolatban részletesen kifejtteni az álláspontját, így eljárási szabálysértés tekintetben sem állapítható meg.

A Pp. 252. § (3) bekezdése alapján sem találta indokoltnak az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését. E jogszabályi rendelkezés szerint az elsőfokú ítélet megalapozatlansága adhat okot annak hatályon kívül helyezésére, azaz ha a tényállás feltáratlan maradt, vagy a bíróság által megállapított tényállás iratellenes, okszerűtlen, vagy logikai ellentmondásokat tartalmaz, és emiatt szükséges a bizonyítási eljárás nagy terjedelmű, vagy teljes megismétlése. Jelen ügyben azonban ezen esetek egyikéről sincs szó, a felperesek maguk sem jelölték meg fellebbezésükben, konkrétan milyen tények tekintetében tartják feltáratlannak az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást. Az az érvelésük pedig, hogy az elsőfokú bíróság az általa korábban elrendelt bizonyítást sem folytatta le, nem alkalmas az elsőfokú ítélet megalapozatlanságának megállapítására. Egyrészt ugyanis - ahogyan arra az elsőfokú ítélet is helyesen hivatkozik - a bíróság az általa elrendelt bizonyításhoz nem volt kötve, másrészt annak lefolytatása valóban szükségtelen volt, mivel a felek között a jogvita nem tény-, hanem jogkérdésekben folyt.

II.

Nem látott indokot az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének felperesek keresete szerinti megváltoztatására sem.

Egyetért az elsőfokú bíróság álláspontjával, amely szerint az egyes képviselői nyilatkozatokkal esetlegesen elkövetett személyiségi jogsértésekért az alperes felelőssége nem állapítható meg. E tekintetben annyiban pontosítja az elsőfokú ítélet indokolásában foglaltakat, hogy nem a felperesek keresetességi jogának, hanem az alperes passzív perbeli legitimációjának a hiánya miatt nem kerülhetett sor a kifogásolt képviselői nyilatkozatok jogsértő jellegének érdemi vizsgálatára. A fellebbezés e kérdéskört érintő indokaira figyelemmel kiemeli az alábbiakat:

A Ptk. - felperesek által kereseti kérelmük jogalapjaként megjelölt - 2:51. § (2) és 6:548. § (2) bekezdése értelmében közigazgatási jogkörben okozott kárért illetve személyiségi jogsértésért a közhatalmat gyakorló jogi személy tartozik felelősséggel. E rendelkezés jogdogmatikai alapja az ún. betudás elve, amelynek lényege - amint azt a Kúria Polgári Kollégiuma Jogegységi Tanácsának 2015.El.II.JE/P.1-3. számú határozata is rögzíti -, hogy a jogi személy olyan, a jog által életre hívott fiktív jogalany, amely teljes jogképességgel rendelkezik, de önállóan intézkedni nem képes, működése természetes személyek (tag, alkalmazott, képviselő stb.) közreműködését feltételezi. E természetes személyeknek a jogi személy tevékenységi körében való eljárását mindaddig, amíg a tevékenységi körükből nem lépnek ki, azzal nem élnek vissza, a jogi személy cselekvésének kell tekinteni, a kapcsolódó polgári jogi joghatásokat pedig a jogi személynek kell betudni. A Kúria Jogegységi Tanácsa ugyanakkor - a jogi értékelés szempontjainak tényállásfüggő, és így esetenként változó jellegére tekintettel - nem látott lehetőséget arra, hogy a jogi személy nevében eljáró természetes személy személyiségi jogot sértő magatartásáért perelhető személyek köréről a

jogalkalmazás egységét szolgáló jogegységi határozat formájában állást foglaljon. Rámutatott, az egyedi ügyben ítélkező bíróságnak - az adott ügy összes körülményének és a bizonyítékoknak az értékelésén alapuló - mérlegelési jogkörében kell e kérdésben állást foglalnia. Az azonban a Kúria határozata alapján is egyértelműen megállapítható, hogy a betudás elvének, s egyben a Ptk. 6:548. §-ának az alkalmazása feltételezi, hogy a természetes személy a kárt okozó illetve a személyiségi jogot sértő magatartását a jogi személy nevében eljárva tanúsítsa.

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (Mötv.) 41. § (1) bekezdése értelmében a helyi önkormányzat jogi személy, amely feladatait képviselő-testülete, illetve a képviselő-testület szervei útján látja el, hatásköreit elsődlegesen képviselő-testülete útján gyakorolja [Mötv. 41. § (2), (3) bekezdés]. A képviselő-testület működésének formája az ülés, ahol döntéseit (ami lehet határozat vagy rendelet) tagjai (az önkormányzati képviselők) egyszerű vagy minősített szótöbbségű szavazatai alapján hozza meg (Mötv. 48.-50. §). Tény, hogy az egyes önkormányzati képviselők döntéshozatalban való részvétele többnyire nem merül ki a döntési javaslatról való szavazásban. A szavazás eredményét, s ezáltal magát a képviselő-testületi döntést adott esetben befolyásolhatja a határozati javaslatról az ülésen folytatott vita, az ennek keretében elhangzó képviselői kérdések, vélemények, hozzászólások. Az önkormányzati képviselő azonban a döntéshozattal kapcsolatos - a Mötv. 32. §-ában biztosított - jogainak a gyakorlása során nem az önkormányzat nevében, képviselőként eljárva cselekszik, hanem kifejezetten a saját véleményét nyilvánítja ki, a saját gondolatait osztja meg a képviselőtársaival. A felszólalásai keretében tett nyilatkozatai nem minősülnek a képviselő-testület döntésének, következésképpen azok nem „tudhatók be” a jogi személyiséggel rendelkező önkormányzatnak, így azok esetleges jogsértő tartalmáért az önkormányzat nem köteles helytállni. A felperesek ezzel ellentétes álláspontjának elfogadása adott esetben azzal a nyilvánvalóan abszurd eredménnyel járna, hogy az önkormányzat olyan képviselői nyilatkozat tartalmáért is felelne, amellyel ellentétes tartalmú döntést hozott. A betudás elve akkor érvényesülhet, ha a képviselő a képviselő-testület döntése alapján annak végrehajtása vagy ellenőrzése keretében fejt ki magatartását, vagy pl. ha a döntésről ad tájékoztatást. Ebből következően - e tekintetben pontosítva az elsőfokú ítélet indoklásában foglaltakat - a polgármester magatartásáért sem felel feltétlenül az önkormányzat, csak akkor, ha a jogi személy képviselőként - képviselői jogköréből ki nem lépve - jár el.

A közgyűlési határozat jogsértő tartalmával kapcsolatos felperesi hivatkozást illetően az ítélet tábla teljes mértékben egyetért az elsőfokú bíróság indokaival, a határozatok tartalma indokolatlanul bántó, sértő kijelentéseket nem tartalmaz, a felperesek becsülethez való jogát nem sérti.

A felperesek elleggyőzési érvelésével szemben nincs jelentősége annak, a 2015. november 25-i testületi ülésre készült előterjesztés részének tekinthetők-e az ún. **(ügyvéd neve)- és ...-féle** jelentések. A bíróság döntéseinek korlátait ugyanis a kereseti kérelem és az ellenkérelem szabja meg (Pp. 215. §), a polgármester által készített előterjesztés és az ügyvédi jelentések illetve azok tartalma pedig nem képezték a kereset tárgyát. Az elsőfokú bíróság felhívására pontosított keresetükben a felperesek kizárólag az egyes képviselők - általuk konkrétan megjelölt és idézett - nyilatkozatait, valamint az alperesi képviselő-testület 397/2015. (VI. 25.) és 613/2015. (XI. 25.) határozatait jelölték meg a kereseti kérelmeik tényalapját jelentő jogsértő magatartásokként. Perbeli nyilatkozataikban utaltak ugyan arra, hogy a 2015. november 25-i testületi ülésre készült előterjesztés és az ügyvédek által készített jelentések is sérelmesek a számukra, de keresetüket ezekre a dokumentumokra nem terjesztették ki, sőt meg sem jelölték, hogy ezen iratokból pontosan melyek azok a szövegrészek, amelyeket jogsértőnek ítélnék. Ez egyben azt is jelenti, szükségtelen volt a jogvita elbírálása szempontjából annak vizsgálata, felel-e az alperes az érintett előterjesztés és jelentések esetleges jogsértő tartalmáért.

III.

Megalapozatlan a felperesek fellebbezése az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összegét illetően is. Egyrészt minden alapot nélkülöz az a fellebbezési hivatkozás, hogy a megállapított perköltség összege 280 munkaóra járó ügyvédi munkadíjnak felel meg. A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (R.) 3. § (3) bekezdése - amelyre a felperesek fellebbezésükben hivatkoztak - kizárólag a meg nem határozható pertárgyérték alapján megállapítható ügyvédi munkadíjra vonatkozik, a perbeli esetben viszont a pertárgyérték meghatározható, a felperesek keresetlevelük 8. oldalán azt maguk is 45 100 000 Ft-ban jelölték meg. Ezt a perértéket alapul véve az R. 3. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján az elsőfokú bíróság az I. rendű felperes tekintetében a megállapítható maximális ügyvédi munkadíjnal alacsonyabb összeget állapított meg, annak azt meghaladó leszállítása, illetve a II. és a III. rendű felperes javára megállapított - a perérték alapján számított - ügyvédi munkadíj mérséklése nem indokolt. Egyfelől ugyanis a magas pertárgyérték magasabb ügyvédi felelősséggel jár, amelynek az ügyvédi munkadíjban is kifejezésre kell jutnia (BDT2019. 3965.). Másfelől bár az ügyvédi munkadíj meghatározásánál nemcsak a pertárgyértéket kell figyelembe venni, hanem tekintettel kell lenni a jogi képviselő által ténylegesen elvégzett munkára is, ez utóbbit nem lehet csak az ellenkérelem elkészítésére, illetve a tárgyalási jelenlétre szűkíteni. A jelen ügyben figyelemmel kellett lenni arra is, hogy a felperesek több, hosszú terjedelmű beadványt terjesztettek elő, az alperesi jogi képviselőnek ezeket és a hozzájuk csatolt illetve az azokban hivatkozott nagy mennyiségű mellékletet is át kellett tanulmányoznia ellenkérelme előterjesztéséhez, valamint a felperesi beadványokra való reagáláshoz. Ennek figyelembevételével nem tekinthető eltúlzottnak az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség összege, így annak leszállítására az ítéletábra nem látott indokot.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az eredménytelenül fellebbező felpereseket a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes jogi képviselő a másodfokú eljárásban felmerült, ügyvédi munkadíjból álló perköltség megfizetésére, amelynek összegét az R. 3. § (2) bekezdés a)-b) pontja, valamint (5) és (6) bekezdése alapján állapította meg.

Ugyancsak fellebbezésük sikertelensége következtében kötelesek a felperesek az eljárás tárgya alapján a feleket megillető tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán feljegyzett 2 500 000 Ft fellebbezési illeték megfizetésére - az egyes fellebbezési perértékek egymáshoz viszonyított arányában - a Pp. 78. § (1) bekezdése, valamint az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése szerint alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) és (2) bekezdése alapján.

Szeged, 2019. június 21.

Dr. Szeghő Katalin s.k.. Bálint Attila s.k. . Bánfalvi-Bottyán Csilla s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró